

Lähtettäjä
Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonta
 Suensaarenkatu 4
 95400 TORNIO

Tarkastuskertomus
 Terveystarkastus
 Pvm 3.6.2021
 Tapahtumatunnus 1281475

Vastaanottaja
Tornion kaupunki
 SUENSAARENKATU 4
 95400 TORNIO

Asia Valvontasuunnitelman mukainen tarkastus
Toimija Tornion kaupunki (0193524-6)
Kohde Karungin urheilutalo
 Jokivarrentie 2383, 95530 TORNIO
Toiminnan nimi Karungin urheilutalo
Toiminta Yleinen liikuntatila
Aika 21.5.2021

Läsnäolijat

Tarkastaja Eija Jokinen
Toimipaikan edustaja Ulla-Maija Koskenranta, Tilapalvelut
 Juhani Kurki, Karungin koulu
 Antti Härkönen, Liikuntapalvelut
 Ari Pohjanen, Työsuojelu
 Tero Korva, Tilapalvelut
 Pekka Risanen, Tilapalvelut

Havainnot ja toimijalta edellytetyt toimenpiteet

1. KOHTEEN PERUSTIEDOT

1.1 Perustiedot

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Karungin urheilutalo on päivisin pääsääntöisin koululaisten käytössä ja iltaisin käyttövuorot on jaettu kyläläisten ja urheiluseurojen käyttöön.

Urheilutalon sisäilmaongelmaa on käsitelty kaupungin sisäilmatyöryhmässä 5.5.2021. Taustalla ovat olleet liikuntasalia käyttävien henkilöiden (ml. opettajat, oppilaat ja liikuntapuoli) havainnot heikosta ilmanlaadusta, joka konkretisoituu vaatteisiin jäävänä, voimakkaana hajuna ja hengitystieoireina.

Karungin urheilutalon olosuhteita on pyritty parantamaan vuosien varrella sekä rakennuksen ulkopuolisella kunnostuksella että sisällä tehdyillä kunnostustoimilla, mutta ne eivät näytä auttaneen.

Toimenpiteet

Sisäilmatyöryhmässä sovittiin, että käymme urheilutalolla yhdessä tarkastuksella. Tarkastukseen osallistuu tilapalveluista Ulla-Maija Koskenranta, Tero Korva ja Pekka Rissanen, työsuojelusta Ari Pohjanen ja terveystarkastaja Eija Jokinen. Lisäksi tarkastukseen kutsutaan käyttäjien edustajista Juhani Kurki ja Antti Härkönen.

Tarkastuaikaa sopiessani sain myös uutta tietoa urheilutalolla tehdyistä huomioista, jotka kaikki koskivat tilan voimakasta hajuhaittaa ja sinne liitettyä oireilua.

3. TILAT, KALUSTEET, VÄLINEET SEKÄ LAITTEET

3.3 WC-tilat

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Käymälätilat olivat kunnossa ja siistit.

4. TILOJEN TERVEYDELLISET OLOSUHTEET JA VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

4.1 Ilmanvaihto ja sisäilman laatu

Havaintojen luokitus **C = Vaatimustenvastainen (kehotus)**

Havainnot

Urheilutalolle tultaessa voitiin aistia tunkkainen, maakellarimainen haju heti tuulikaapin edessä. Haju voimistui tultaessa saliin vievän portaikon lähelle. Haju aistittiin voimakkaampana liikuntasalin ulkoseinien läheisyydessä, erityisesti oikeanpuoleisen seinän läheisyydessä. Hajua oli myös salin vasemmalla sijaitsevan varastossa ja pukuhuoneissa. Erityisesti ensimmäinen alakerran pukuhuone hausi voimakkaasti. Aukaistaessa salin lattiassa olevia liikuntavälineille tarkoitettuja aukkoja todettiin, että sieltäkin nousi voimakasta poikkeavaa hajua.

Toisaalta yläkerrassa olevassa valvojan kopissa hajua ei pystytty enää aistimaan, kuntosalissakin haju peittyi kumimattojen ominaishajuun.

Urheilutalon eteisessä oli muutamia tyhjiä muovipusseja, jotka otin mukaan toimistolle aistinvaraisesti arvosteltavaksi. Niihin oli tarttunut samaa poikkeavaa hajua. Haju oli tarttunut myös hiuksiini.

Tarkastuksen aikana talon ilmanvaihto muutettiin jatkuvatoimiseksi ja sovittiin, että tilapalvelu käy vielä tasapainottamassa ilmanvaihtoa.

Tarkastuksen aikana kiinteistöpäällikkö ja muut tilapalvelun edustajat totesivat, että haitta on selkeä eikä kuntotarkastusta tms. olisi tarpeen tehdä. Todennäköisesti myös rakennuksen korjaaminen ei tulisi kysymykseen, koska kunnostusten onnistumisesta ei saada varmuutta.

Toimenpiteet

Homeen tai maakellarimainen haju on tärkeä havainto mikrobikasvuston toteamisessa ja paikantamisessa. Pitkään jatkuneen kosteusrasituksen seurauksena mikrobikasvustoa voi kehittyä rakenteiden sisällä ilman, että rakennuksen sisäpinoilla on havaittavissa merkkejä vauriosta. Tällaisessa tapauksessa homeen haju tai maakellarimainen haju sekä hajun tarttuminen vaatteisiin, tekstiileihin ja huoneiston irtaimistoon voivat viitata sisäpintojen alla olevaan mikrobikasvustoon. Haju on seurausta mikrobien aktiivisesta kasvusta ja aineenvaihdunnasta, jota muun muassa kosteusolosuhteet säätelevät. Haju voi esiintyä jatkuvasti tai sitä voi esiintyä ajoittain, koska haisevia aineenvaihduntatuotteita ei muodostu jatkuvasti. Lisäksi rakennuksen ilmanvaihtoa toiminnasta aiheutuvat painevaihtelut ja ulkoiset tekijät, kuten säätila sekä rakennuksessa tehtävät toiminnot, voivat vaikuttaa hajun esiintymiseen.

Urheilutalolla ylittyy asumisterveysasetuksen 20 §:n mukainen toimenpideraja aistinvaraisesti todettuna.

Altisteen toimenpiderajalla tarkoitetaan pitoisuutta, mittaustulosta tai ominaisuutta, jolloin sen, kenen vastuulla haitta on, tulee ryhtyä terveysuojelulain 27 §:n tai 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin terveyshaitan selvittämiseksi ja tarvittaessa sen poistamiseksi tai rajoittamiseksi.

Toimenpiderajan ylittymisenä pidetään korjaamatonta kosteus- tai lahovauriota, aistinvaraisesti todettua ja tarvittaessa analyysillä varmistettua mikrobikasvua rakennuksen sisäpinnalla, sisäpuolisessa rakenteessa tai lämmöneristeessä, joka ei ole kosketuksissa ulkoilman tai maaperän kanssa, taikka mikrobikasvua muussa rakenteessa tai tilassa, jos sisätiloissa oleva voi sille altistua.

Terveyshaittaa arvoidaan kokonaisuutena siten, että altisteen toimenpiderajaa sovellettaessa otetaan huomioon altistumisen todennäköisyys, toistuvuus ja kesto, mahdollisuudet välttyä altistumiselta tai poistaa haitta sekä poistamisesta aiheutuvat olosuhteet ja muut vastaavat tekijät.

Kaikkien urheilutalon käyttäjien altistuminen on todennäköistä. Tilojen käyttöä voidaan todennäköisesti koululaisten osalta rajata suhteellisen helposti, mutta urheiluseurojen iltakäyttäjissä saattaa olla aktiiviurheilijoita ja -liikkuja, jotka altistuvat toistuvasti ja usean tunnin ajan päivittäin. Haitan poistamisesta katso kohta 4.1 Havainnot ja viimeinen kappale.

Karungin urheilutalon tilanteesta on informoitu Markus Kannalaa ja Ilkka Halmkronaa.

Tilapalvelu on jo ryhtynyt joihinkin toimiin ilmalaadun parantamiseksi.

Tämän hetkisillä tutkimustiedoilla ei voida arvioida kosteus- ja mikrobiongelmienvaikutusta sisäilmaan, jonka vuoksi ympäristöterveysvalvonta päättyy tässä vaiheessa suositteluun.

1.) **Urheilutalon tilojen käytön rajoittamista toistaiseksi** siten, että henkilön oleskelu tiloissa rajoitettaisiin kouluaikoina 1-2 tuntiin viikossa ja iltakäyttönä 1-2 tuntia viikossa. Jos tiloja käyttävä henkilö epäilee saavansa oireita tai muuta herkistymistä oleskelustaan tiloissa, henkilön on syytä välttää tilojen käyttöä. Käyttäjää kehoitetaan tarkkailemaan omaa vointiaan. Ympäristöterveysvalvonta seuraa tilannetta ja ryhtyy mahdollisiin hallinnollisiin toimenpiteisiin, mikäli kiinteistön omistaja ei ryhdy toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi.

2.) **Ympäristöterveysvalvonta edellyttää, että Karungin urheilutalon terveyshaittaa aiheuttava olosuhde joko korjataan kuntotutkimusten jälkeen tai asiaan etsitään uutta ratkaisua.**

Peruskoululle tulee olla osoitettavissa opetussuunnitelman mukaiset tarpeelliset sisäliikuntatilat. Pyydämme kiinteistön omistajalta asiaan selvitystä ja mahdollisia ratkaisuehdotuksia aikatauluineen 30.9.2021 mennessä.

Selvitys tulee toimittaa allekirjoittaneelle sähköpostitse (eija.jokinen@tornio.fi).

4.2 Lämpötila ja veto

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Lämpötilan suhteen ei ole huomautettavaa.

5. PUHTAANAPITO

5.1 **Siivoustilat ja -välineet, siivouksen laatu, lelujen, liikuntavälineiden ym. puhdistus, tekstiilihuolto**

Havaintojen luokitus **A = Vaatimustenmukainen (ei toimenpiteitä)**

Havainnot

Tilat olivat siistit ja järjestyksessä.

Lisätiedot

Tarkastuksen aikana kävin läpi myös tilan koronaohjeistukset. Ne olivat kunnossa.

Sääolosuhteet 20.5.2021 klo 9.30 Karunki, Tornio: Lämpötila 4 °C, runsas sade, tuuli pohjoisesta 4 m/s.

Sovelletut oikeusohjeet

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015)

Terveydensuojelulaki (763/1994)

Terveydensuojeluasetus (1280/1994)

Maksu 168,00 €

Maksuperusteet

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnan maksutaksa 25.10.2016 § 59

Valvontamaksun muutoksenhakuohje

Perustevalitusohje:

Kunnan ympäristöterveysviranomaisen hyväksymään valvontasuunnitelmaan ja taksaan perustuvaan maksuun tyytymätön toiminnanharjoittaja voi tehdä maksusta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) 9 §:ssä tarkoitetun perustevalituksen. Lasku on maksettava perustevalituksen tekemisestä huolimatta laskuun merkittävään eräpäivään mennessä. Perustevalituksen voi tehdä sillä perusteella, että julkinen saatava on määrätty tai maksuunpantu virheellisesti.

Perustevalitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189, 90101 OULU. Puhelinvaihe: 029 56 42800 (vaihe)

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Perustevalitusaika:

Perustevalitus on tehtävä viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Tarkastaja

Eija Jokinen
TERVEYSTARKASTAJA
0400 363790
eija.jokinen@tornio.fi

Jakelu

Markus Kannala, tekninen johtaja, Ilkka Halmkrona, sivistystoimenjohtaja, Jaana Sahi, työsuojelupäällikkö ja tarkastuksessa mukana olleet